

Didžioji istorinė skriauda

Kaip Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą prieš beveik penkis dešimtmečius

DR. P. LUKOŠEVIČIUS

Šiais metais (1988) minime 49-tąsias metines Vokietijos ir Sovietų Sąjungos apgaulingos nepuolimo sutarties ir slapto jos protokolo, pagal kuriuos Baltijos valstybės – Lietuva, Latvija ir Estija buvo Sovietų Sąjungos klasingai okupuotos, jų žmonės išblaškyti po Sibiro dykumas bei koncentracijos lagerius ir pasmerkti mirčiai. Ribbentropo – Molotovo 1939 m. rugpiūčio 23 d. pasirašyti slaptieji protokolai reiškė ketvirtą Lietuvos padalinimą. Visuose juose dalyvavo Rusija, vėliau žinoma USSR vardu. Pirmieji trys padalinimai įvyko 1772, 1793 ir 1795 m.

Lemiantys diktatoriai

Abu diktatoriai, Hitleris ir Stalinas turėjo specifinius savo tikslus. Hitleris norėjo užsitikrinti, kad nebūtų pavojaus iš Sovietų Sąjungos, kol jis susitvarkys su Lenkija. Pastaroji po Versalio sutarties, buvo užėmusi Dancigą ir kitas Vokietijos sritis. Stalinas manė, kad pasipriešinimas Hitleriui tuo metu būtų tikrai padėjęs Prancūzijai ir Anglijai ir greičiausiai būtų atidaręs antrąjį frontą, kurio taip labai bijojo Hitleris, ir kuris būtų sutrumpinęs Antrojo pasaulinio karo kančias žmonijai. Sudarius nepuolimo sutartį su Vokietija, karas Europoje užsitęstų ir nusilpnintų bekariaujančius kapitalistus ir fašistus. Savo kalboje politbiurui 1939 m. rugpiūčio 19 d. Stalinas pareiškė: „Jei mes sudarytume sąjungą su prancūzija ir Didžiąja Britanija, Reichas nedrįstų pulti Lenkijos, karas būtų išvengtas, ir mes atsidurtume keblioje padėtyje. Sudarę nepuolimo sutartį su Hitleriu, mes išvengtume įsivėlimo į karinį konfliktą ir galėtume laukti mūsų valandos... Mes turime suintensyvinti slaptą subversyvinę veiklą kariaujančiuose kraštuose ir būti pasiruošę, kai ateis momentas...“

Ir taip 1939 m. rugpiūčio 23-24 naktį Kremliuje, dalyvaujant pačiam Staliniui, buvo pasirašyta nepuolimo sutartis bei slaptas protokolas, pasmerkęs Baltijos valstybes jau arti 50 metų trunkančiai okupacijai ir sovietinei tautžudystei. Sutartį pasirašė abiejų šalių užsienio reikalų ministrai Ribbentropas ir Molotovas.

Lietuvos vyriausybė 1939 m. Kauno aerouoste išlydi užsienio reikalų ministrą Juozą Urbšį deryboms su Sovietų Sąjunga. Iš kairės: JONAS NORKAITIS, gen. STASYS RAŠTIKIS, KAZYS BIZAUSKAS „Tėviškės Žiburių“ klišė

Vėliau sekusiame priėmime Stalinas, žiūrėdamas Ribbentropui į akis pakėlęs savo sidabrinę taurę (visuomet turėjęs tą pačią taurę, kad išvengtų nunuodijimo), pasakęs: „Aš jums duodu garbės žodį, kad Sovietų Sąjunga niekuomet neapgaus savo naujojo partnerio...“ Ir prieš išsiskiriant nusivedęs Ribbentropą į gretimą kambarį jam pasakęs: „Jūsų Hitleris ir aš turime kai ką panašaus: mes – abu neapkenčiame žydų“.

Slaptieji protokolai

Kas buvo tuose slaptuose Vokietijos ir Sovietų Sąjungos pasirašytuose protokoluose, kurių vienas buvo pasirašytas 1939 m. rugpiūčio 23 d. bei prijungtas prie Ribbentropo – Molotovo savitarpio nepuolimo sutarties? Pirmasis paragrafas nustatė abiejų susitariančiųjų įtakos sferas. Pagal šį paragrafą Lietuva atiteko Vokietijos interesams. Jis skambėjo šitaip: „Tuo atveju, jei įvyktų teritoriniai ar politiniai pasikeitimai srityse, kurios priklauso Baltijos valstybėms (Suomijai, Estijai, Latvijai ir Lietuvai), šiaurinė Lietuvos siena skirs Vokietijos ir Sovietų Sąjungos įtakos sferas. Ryšium su tuo Lietuvos interesai į Vilnių ir Vilniaus kraštą yra pripažįstami abiejų kraštų“. Taigi, jei šio slaptojo protokolo vykdymas būtų buvęs toks, kokį abu kraštai buvo sutarę, Lietuva būtų atitekusi Vokietijos teritorija į pietvakarius nuo linijos, paży-

jai su mūsų sostine Vilniumi ir su Vilniaus kraštu. Vokietija norėjo turėti lyg ir tarpinę sritį, kuri ją skirtų nuo tiesioginės sienos su Sovietų Sąjunga.

Antrasis protokolas

Sovietų Sąjunga, gal ir atspėdama Vokietijos siekimus, nepasitenkino tokiu įtakos sferų pasidalinimu ir reikalavo žiūrėti slaptąjį rugpiūčio 23 d. protokolą. Vokietija, spaudžiama to meto sąlygų ir būtinai norėdama išlaikyti Sovietų Sąjungą izoliuotą nuo galimo jos suartėjimo su Anglija bei Prancūzija, sutiko tai padaryti 1939 m. rugsėjo 28 d. Derybos truko tris dienas Kremliuje, nes Vokietija reikalavo kitų nuolaidų iš Sovietų Sąjungos pusės. Slaptas papildomas protokolas skambėjo šitaip: „Žemiau pasirašiusieji Vokietijos ir Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos (TSRS) įgaliotiniai skelbia tokį susitarimą: pirmasis slaptojo protokolo, pasirašyto 1939 m. rugpiūčio 23 d., punktas pakeičiamas taip, kad Lietuvos valstybės teritorija patenka į TSRS įtakos sferą. Tuo tarpu Liubino provincija ir kai kurios Varšuvos provincijos dalys patenka į Vokietijos įtakos sferą. Kai tik TSRS vyriausybė imsis ypatingų priemonių Lietuvos teritorijoje savo interesams apginti, dabartinė Vokietijos – Lietuvos siena bus ištaisyta taip, kad Lietuvos teritorija į pietvakarius nuo linijos, paży-

SEMANARIO

MŪSU
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metine prenumerata Brazilijoje Cz\$. 2.500,00

Prenumerata paprasto pašto užsiūni: 35 Dol

Prenumerata oro pašto Šiaurės Amerikoje 60 Dol

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cz. 600,00

Užsajautos, Sveikdinimai ir Skelbimai (Anúncios)

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taisy bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca - CEP 03124

São Paulo - Brazil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cz\$. 80,00

I P. Ameriką oro pašto: 45 Dol

I tolimus kraštus: 75 Dol

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cz\$. 4.000,00

mokami už skilties (Coluna) centimetrai Cz\$. 200,00

Rašiniai gražinami tik autoriumi prašant.

mėtos žemėlapiu priede, atitektų Vokietijai, kad sienos linija taptų paprasta ir natūrali..."

Kaip matyti iš papildomo slaptojo protokolo, Vokietija neva išlyginimui sienų su Lietuva pasiliko savo įtakos sferai pietvakarinį Lietuvos kampą Suvaikijoje. Tai buvo lyg ir virvės galas, už kurio Vokietija laikėsi iki 1941 m. sausio 10 d., kai Sovietų Sąjunga pasižadėjo sumokėti 7,5 milijono aukso dolerių. Šis pasižadėjimas buvo padarytas po įtemptų derybų, nes Vokietija kaltino Sovietų Sąjungą sulaužius savitarį sutartį, pasirašytą 1939 m. rugpjūčio 23 d. ir po to pasirašytus slaptus protokolus bei dar vieną priedą, pasirašytą tų pačių metų rugsėjo 28 d., ir įvedė savo kariuomenę į Vokietijai priskirtą Lietuvos plotą Suvaikijoje.

Vilniaus gražinimas

Abu Lenkijos užpuolėjai, Vokietija ir Sovietų Sąjunga, pasigrobė sau tinkamas Lenkijos dalis ir po to pradėjo tartis dėl tolimesnių grobių. Užpuodama Lenkiją, Sovietų Sąjunga okupavo Vilnių ir Vilniaus kraštą. Žinodama, kiek Lietuva buvo suinteresuota atgauti Vilnių, Sovietų Sąjunga panaudojo šią situaciją užmaskuoti savo tikslams — užimti visą Lietuvą. Dar ir šiandien ausrise tebeskamba daugelio lietuvių išgastinąjį spėliojimą, kai Sovietų Sąjunga pasiūlė gražinti Vilnių ir Vilniaus kraštą už leidimą įsteigti Lietuvoje savo kariuomenės bazes. Pupų Dédé tada su pagrindu sakė: "Vilnius mūsų, o mes rusų".

Sovietų Sąjungos pažadas gražinti Vilnių ir Vilniaus kraštą jau pačioje pradžioje buvo apgaulė. Pasirašydama taikos sutartį su Lietuva 1920 m. liepos 12 d. Sovietų Sąjunga pripažino Lietuvos suverenitetą su 88.111 km² plotu. 1920 m. spalio 9 d. Lenkija užėmė Vilnių ir Vilniaus kraštą su 33.441 km² plotu. O neteisėto Lenkijos veiksmo nepripa-

žino Sovietų Sąjunga ir apie tai ji pranešė Lietuvai savo notoje 1920 m. sausio 30 d. Joje dar kartą patvirtinama, kad Sovietų Sąjunga pripažįsta sienas, nustatytas 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartyje. Tą savo nepripažinimą Sovietų Sąjunga dar kartą patvirtino 1926 m. rugsėjo 28 d., pasirašydama su Lietuva nepuoimo sutartį. Taipgi 1939 m. spalio 10 d. savitarpio pagalbos sutartį pasirašant Sovietų Sąjunga pažymėjo, kad 1920 m. taikos sutartis yra bazė Sovietų Sąjungos ir Lietuvos santykiams. Vis dėlto 1939 m. spalio 10 d. sutartyje Sovietų Sąjunga pasižadėjo gražinti Lietuvai tik 6.880 km². Sau pasiliko tris ketvirtadalius Vilniaus krašto (26.56 i km²), kuris teisėtai priklausė Lietuvai ir apie kurio inkorporavimą į sovietinę Gudijos respubliką Sovietų Sąjunga niekuomet nebandė paaikškinti. Taigi Sovietų Sąjungos teigimas Vilniaus krašto perdavimo ir savitarpio pagaibos sutarties įžangoje, kad "bus teisingai išspręstas klausimas, kuriam kraštui Vilnius ir Vilniaus sritis (neteisėtai Lenkijos atplėsta nuo Lietuvos) priklausė", buvo tikras melas ir apgavystė.

(Bus daugiau)

KRUVINAS RUGSĖJO 28 D.
MITINGAS VILNIUJE

(New Yorkas, 1988 rugsėjo 30, LIC)

Šalmuoti milicininkai su skydais ir guminėm lazdom primušė demonstrantus, susirinkusius rugsėjo 28 d. į Gedimino aikštę paminėti Molotovo-Ribentropo pakto antrojo slaptojo protokolo 49 m. sukaktį. Lietuvos Laisvės Lyga sušaukė šį mitingą Vilniuje prisiminti ir pasmerkti tą dieną kai hitlerinė Vokietija perieido Lietuvą Sovietų Sąjungos įtakos sferai.

Lietuvos Laisvės Lygos narys Vytautas Bogušis pranešė Lietuvių Informaci-

jos Centrui, kad milicija ir kareiviai jau valandą prieš demonstraciją apjuosė Gedimino aikštę. Matydami, kad aikštėje nepavyks mitinguoti, rengėjai ir dalyviai rinkosi apie 6 val. vak. prie Gedimino kalno papėdės.

Ten Bogušis atidarė mitingą ir kvietė Antaną Terlecką tarti žodį, bet jam vos pradėjus kalbėti, ginkluoti su guminėmis lazdomis milicininkai puolė į minią. Nors Bogušis dar spėjo surikti visiems ramiai vietoj atsisėsti, pasak jo, "baudėjai pradėjo lipti per galvas ir visiškai nepaisydami ar tai vaikai, ar senutės, mušė visus be jokio gailesčio".

Žmonės išsigunde bėgo į visas puses, bet vėl susibūrė ir grįžo atgal šaukdami. "Fašistai okupantai, lauk iš Lietuvos". Tarp 6:00—6:40 val. vak., demonstrantus keturis kartus puolė ir mušė milicija, bandydama išsklaidyti minią. Panašūs baudėjų užpuolimai vyko ir kitur mieste. Vien pietinėje Gedimino aikštės dalyje buvo matomai areštuoti bent 30 žmonių, jų tarpe kun. Edmundas Pauionis. Pasak liudininkų, "žmonės, net stovintys nuošaliau, buvo stveriami už rankų ir kojų, ir grūdami į mašinas". Turimomis žiniomis, milicija suėmė bent 80 žmonių, jų tarpe ir sukruvintųjų, Sužeistųjų skaičius nežinomas.

Eisena į Aušros Vartus

Po puoimo, žmonės vėl susibūrė į aikštę, sugiedojo Lietuvos himną, Marija, Marija, Lietuva Brangi, ir tylos minute pagerbė Lietuvos valstybės pradžią. Tada 5000 demonstrantų, dainuodami liaudies dainas ir giesmes, atsiskyrė nuo minios ir taikiai pradėjo žygiuoti link Aušros Vartų. Pasak Bogušio, "žmonės šaligatviuose plojo, sveikino, kiti verkė. Iš balkonų mojavo rankomis. "Prie Aušros Vartų kalbas pasakė Andrius Tučkus. Antanas Grigas, Teodora Kašdailienė, Algimantas Andreika. Programa buvo užbaigta Lietuvos himnu. Dalis žmonių išsiskirstė, o kiti patraukė atgal link Gedimino aikštės.

Apie 7:30 val. vak. vėl įvyko smarkus susirėmimas tarp žmonių ir milicijos prie buvusių Pionierių rūmų, Gedimino kalno papėdėje. Pasak liudininkų, milicija žmones suspaudė prie tvoros ir pradėjo juos mušti. Mušamieji, bandydami apsiginti, griebėsi už ten esančių statybos nuolaužų ir plytelių, ir pradėjo juos mesti į šalmuotus ir šarvuotus milicininkus.

CIRURGIOES DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvás de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 V. Prudente - Fone: 274-0677

Res: 274-1886

Pasklidus gandui, kad bus bandoma iškelti Lietuvos trispalvę Gedimino pilyje, milicija apie 8 val. vak. pasitraukė iš aikštės į Gedimino kalną. Tuomet apie 25.000 žmonių spontaniškai suplūdo į aikštę, o tūkstantinės minios taip užtvindė Lenino prospektą ir kitas apylinkines gatves, kad nebegalėjo važiuoti automobiliai. Dauguma į mitingą taip ir nepajėgė prasiveržti į aikštę. Sekančios dienos "Vakarinės Naujienos" patvirtino, kad Vilniaus gatvių eismas buvo sutrukdytas.

Vėlesnis mitingas – be trukdymų

Apie 8 val. vak., staiga visi milicininkai pasitraukė nuo Katedros. Tada žmonės spontaniškai susibūrė, visa Katedros aikštė buvo užpildyta. Galėjo būti ir keliasdešimtys tūkstančių žmonių. Kas mane kaip kunigą ir lietuvį labai džiuginą, didžiulė dailis jaunimo – studentiško, moksleiviško amžiaus: masė, jūra lietuviškų trispalvių vėliavų ir jaunų veidų.

Kun. Jonas Sabaliauskas paminėjo ką Bažnyčia iškentėjo nuo okupanto kartu su tauta, būtent, kad kas trečias kunigas buvo deportuotas, iš penkių vyskupų keturi represuoti, du iš jų – Vincentas Borisevičius ir Mečislovas Reinys – nužudyti ir kad tie persekiojimai tęsiasi iki šiol... Kunigai nebuvo tarp baudėjų, kurie trėmė į Sibirą, nebuvo tarp tų, kurie cenzūravo mūsų kultūrą, griovė tautinius paminklus, bet buvo vis kitoje pusėje, buvo tautos pusėje – kaip kun. Alfonsas Lipniūnas, kentėjęs nacių lageryje, jo bendravardis kun. Alfonsas Svarinskas, kuris analogiškai kentėjo sovietiniame lageryje.

Daug kartų buvo nutraukiamos kalbos plojimais, skandavimais, "Lietuva bus laisva". Kalbant apie ką tik įvykusias visų akyse represijas, jaunimas atsakydavo šauksmais, "Gėda, gėda", "Fašistai, okupantai, kolonizatoriai". Aplamai, kaip kunigą ir kaip žmogų be galo džiugina mūsų jaunosios kartos atgavimas. Oficiali ideologija tą jaunąją kartą praktiškai jau prarado. Kai pamatė jaunimas tuos bananus, skydus... jokia propaganda iš sąmonių jau nebeištrins".

Mitingas užsibūgė apie 9:15 val. vak. Minia tvarkingai išsiskirstė, daugiau susirėmimų nebuvo.

MUŠĖ LAZDOMIS

"Chicago Tribune" rugsėjo 29 rašo, kad rugsėjo 28 d. Gedimino aikštėje Vilniuje susirinko 10.000 lietuvių patriotų reikalauti, kad sovietai atiteauktų kariuomenę iš Lietuvos ir kraštu duotų daugiau laisvės. Į minią prabilo Lietuvos laisvės lygos narys Vytautas Bogušis: "1939 m. rugsėjo 28 d. tironai pasidaiijo Rytų Europą ir paruošė planus Lietuvos okupacijai". Bet tai truko penkias minutes. Milicija ir kareiviai pradėjo vaikyti, demonstraciją naudodami medines lazdas. Minia tada susigrupavo aikštės centre ir giedojo Lietuvos himną. Žmonės šaukė: "Laisvės, laisvės". Milicijai ir kareiviams daugėjant V. Bogušis prašė žmones skirstytis. Minia pasipylė į siauras senamiesčio gatves, giedodama Lietuvos himną. Gyventojai iš balkonų sveikino protestuojančius. Milicija mušė daugiau jaunus vyrus, moterims juos užstojus, pačios buvo mušamos plaštaka per veidus. Protestuotojai miliciją apmėtė akmenimis ir kiaušiniiais. Žmonės šaukė: "Fašistai, keliaukite namo". "Gyvuliai stalinistai".

Laikraštis taip pat pažymi, kad kita mažiau radikali organizacija "Lietuvos persitvarkymo sąjūdis" visoje Lietuvoje oficialiai yra suruošęs mitingų, reikalaujant Lietuvai ekonominių, kultūrinių ir politinių laisvių, tačiau sąjūdis nereikalauja pilnos nepriklausomybės, kaip kad daro Lietuvos laisvės lyga. Apie šią demonstraciją rašė ir "The Toronto Star".

"PERESTROIKA" IR DISIDENTAI

Paryžiaus rusų savaitraštis "Ruskaja Mysl" nepamiršta Lietuvos reikalų. Rugpiūčio 12 d. laidoje buvo išspausdinta Lietuvos laisvės lygos programa, po kuria pasirašė 18 disidentų ir šios lygos atviras laiškas Gorbačioviui. Taip pat šis savaitraštis perspaudino iš Maskvos neoficialaus mėnesio biuletenio "Glasnost", dabar Vakaruose gyvenančio A. Statkevičiaus, straipsnį pavadinimą "Jei gu tėvynės meilę laikytumėm psichine liga..."

Šis savaitraštis puikiai atskiria sovietų organizuojamus mitingus Gorbačiovo "perestroikai" paremti nuo persekiojamų disidentų veiklos. J.B.

KANADIETĖS AUDĖJOS DOMISI LIETUVIŲ TAUTODAILE

Kanados Kingston mieste, Ontario prov., audėjos yra susibūrusios į "Kingston Handloom Weavers e Spinners Guild of Canada" organizaciją ir jau veikia 50 metų ir šiuo metu yra apie 60-70 audėjų. Tai pasiturinčių šeimų žmonos, dukterys išmokusios gerai austi drabužinius ir dekoratyvinius audinius.

Kiekvieno mėnesio pirmoje pusėje trečiadienį įvyksta narių susirinkimas. Atvykusios narės atsinešdamos parodyti ką yra mėnesio laikotarpyje suverpusios, sudažiusios ir išaudusios bei pasiuvusios savo darbo išeiginius drabužius. Š. m. balandžio 13 d. įvyko ypatingas susirinkimas, į kurį buvo pakviesti dail. Anastazija ir Antanas Tamošaičiai (tos organizacijos garbės nariai), o audime studijos vadovybė sužinojusi, kad audimo menininkė Aldona Veselkienė persikėlė į Čikagą į Kingstoną, pakvietė ją būti to vakaro kalbėtoja.

Anastazija Tamošaitienė ir Aldona Veseikienė surengė savo spalvingiausių kailšytinių audinių parodą su atskirais katalogais ir buvo parodytos trys vaizdajuostės iš lietuvių tautodailės veiklos. Susirinkime dalyvavo daugiau kaip 60 audėjų, dauguma jų jau buvo skaičiusios "Shuttle, Spindle e Dyepot" žurnale apie A. Veselkienės audinius ir A. Tamošaitienės kilimus.

Narių susirinkimo pirmininkė Mary Makie ir dail. A. Tamošaitis pristatė Aldoną Veselkienę susirinkusioms audėjomis, pažymėdami jos pasiekimus lietuvių audinių dailėje. A. Veseikienė savo paskaitoje išskėlė lietuvių liaudies meno senumą, jo būdingumą formose, raštuose ir spalvų darnoje. Po paskaitos Veselkienė parodė A. ir A. Tamošaičių parodas vaizdajuostes anglų kalba apie lietuvių tautinius audinius, tautodailės parodą ir margučius. Po paskaitos audėjos itin domėjosi A. Tamošaitienės ir Aldonos Veselkienės austais tautiniais drabužiais, jų spalvomis ir raštų gausumu ir tikisi kingstonietės audėjos, kad Veselkienė ir jas pamokys tokių spalvingų audinių audimo.

Po sėkmingos paskaitos, parodos ir vaizdajuosčių parodymo audimo ir verpimo studijos vadovybė ne tik kalbėtojais padėkojo, bet taip pat Aldoną Veselkienę išrinko Kingstono audimo organizacijos garbės nare. A. T-is

COMERCIAL SUEZKAS LTDA.

BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaiás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

AR ŽINOTE, KAD
M Ū S Ų L I E T U V A
PARDUODAMA
V. ZELINOS LAIKRASČIŲ KIOSKE,
AV. ZELINA, 831 ?

IŠ SENOVĖS LAIKŲ PADAVIMŲ KUNIGAİKŠČIO KĖSTUČIO LAIDOTUVĖS

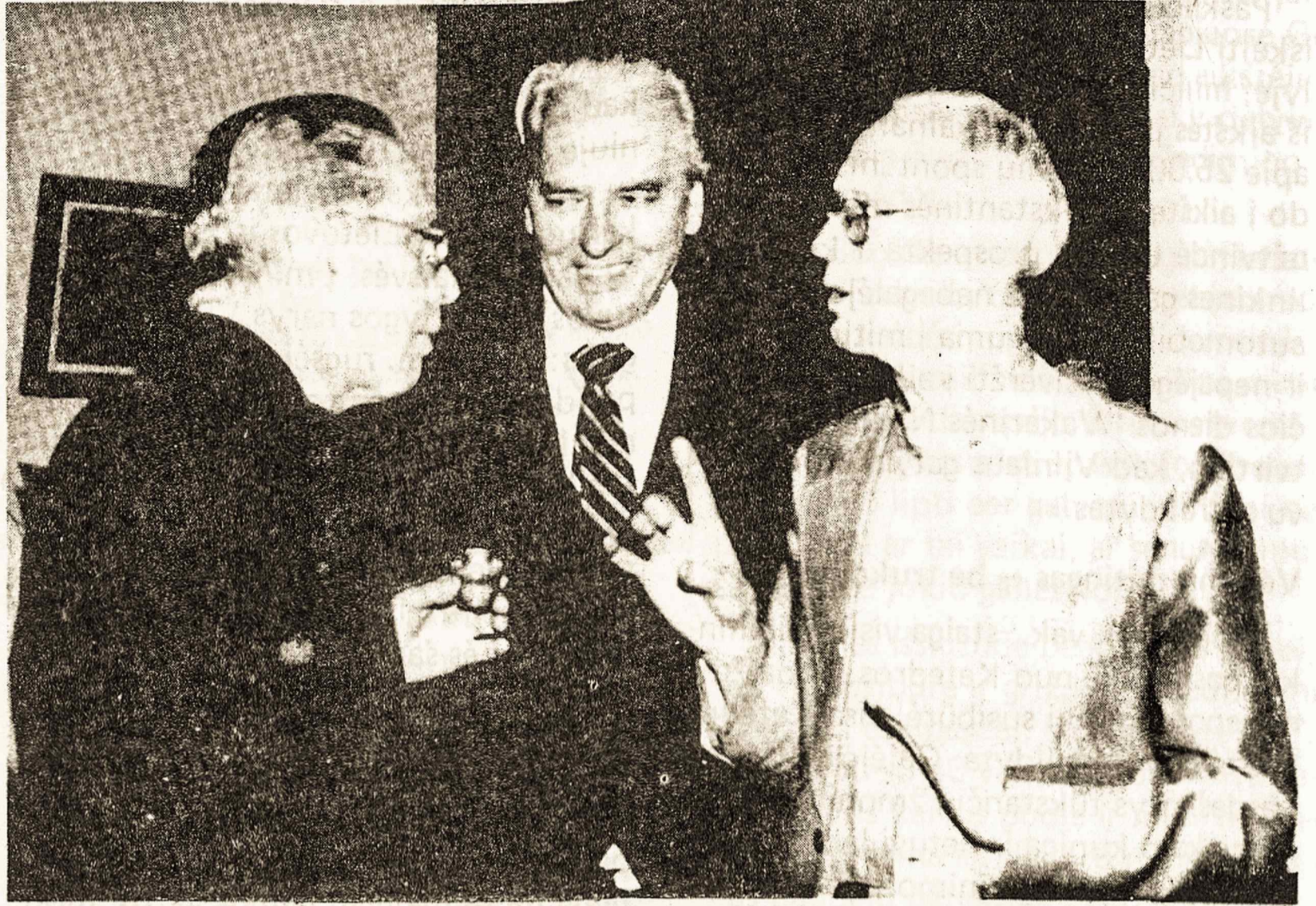
Žinia žaibo greitumu apiėkė visą Lietuvą, Aukštaičius ir Žemaičius, kad naršųj Kęstutį ir jo sūnų Vytautą Jogaila apgaulingai suėmė ir Krivų pilies urvuose uždarė.

Kas gi negerbė ir kas nemylėjo Trakų valdovo, narsaus ir kilnios dvasios senelio? Baimė, kerštas ir pasipiktinimas perpildė visų širdis, kai penktą dieną išgirdo, kad Kęstutis, Jogailos įsakymu, jo berną ir kryžiuočių knechto Krevų pilies požemiuose buvo pasmaugtas. Labai nusigando Jogaila to savo begėdiško darbo, pabojo žmonių keršto už dėdės užmušimą ir sumanė surengti jam iškilmingas laidotuves.

Kęstučio kūną ant puikių neštuvų iš Krevų į Vilnių nešė belaisviai, prieš karstą ėjo šimtas raudotojų, kurios garsai traukė liūdną raudų melodiją ir gausiai liejo ašaras į stiklines ašarines. Prieš jas ėjo muzikantai ir trimitininkai. Vamzdžių ir ragų garsai bei varinių skardų tarškėjimai perpildė miškus. Ginkluoti ietimis, lankais ir kirviais kareiviai supo nešamą kunigaikščio karstą, o pasakui sekė jo ištikimas tarnas, kuris buvo pasiryžęs sudegti kartu su savo viešpačiu. Kiek toliau vedė Kęstučio žirgą, jo medžioklės šunis, nešė sakalus ir vanagus, o auksuotose skryniose — kepurę, rūbus, ginklus, aukso diržus ir visas kitas brangenybes. Priekyje visos eisenos jojo dvidešimt raitelių kurie jodami švaistė nuogais kardais, svaidė juos į viršų vaikydami piktašias dvasias.

Garsios raudotojų giesmės, skambūs ragų ir vamzdžių balsai ir vyrų šūkavimai pripildė eiseną kiemų gyventojais, kol pasiekė Vilnių, susidarė didžiulė minia. Už miesto iaukė Jogaila ir gedulingais rūbais apsirengę bajorai, riteriai ir didikai. Išvydęs eiseną, nulipo nuo žirgo ir neva skausminga veido išraiška prisiartino prie neštuvų. Neštuvus pastatė ant žemės, prišoko prie šaito dėdės lavono ir nenuoširdžiai, bet garsiu verksmu praplupo.

Kėlė neštuvus ant pečių ir nunešė į pilį. Ten jau buvo paruošta pirtis, kur nuprausė kūną, patepė kvepiančiais aliejais, apvilko baltu rūbu, aprenė žėrinčiais šarvais, apjuosė aukso diržu, gau-

Kun. PRANAS GAVĖNAS, laikęs paskaitą apie Lietuvos Literatūrą ir Kultūrą, kalbasi su S. Paulo MENO AKADEMIJOS DIREKTORIUM Geraldas Pinto Rodrigues ir su "Mūsų Lietuvos" bendradarbiu Henriku Alves Lošinskiu
Nuotr. P. Rukšio

sia brangiais akmenimis kaišytu, apsiautė šviesiai raudonu apsiaustu, gausiai auksu siuvinėtu, ir užmovė kunigaikščio kepurę. Prie šono pakabino kardą, o kaklas, kad nebūtų matyt smaugimo žymių, buvo apvyniotas baltu rankšluoščiu įrištais jame pinigais, kad velionis turėtų kuo sumokėti už jėgimą į aną pasaulį. Taip parėdytą Kęstučio kūną įnešė į didžiausią pilies salę pasodindami kunigaikščio sostan. Kad ir staigi, buvo mirtis, vis dėlto narsaus senelio veide liko kilnios didybės ir rimtumo žymių, kurias didino nusileidusi ant krūtinės žila barzda ir balti antakiai. Šalia buvo pastatytos statinės su midum ir alum ir plačiai atidaryti pilies vartai, kad per penkias atsisveikinimo dienas žmonių minios galėtų matyti. Pirmas atsisveikino Jogaila gerdomas mirusiam ir dedamasis verkiąs.

Atvežtas iš kalėjimo Kęstučio sūnus Vytautas neverkė. Veidas suakmenėjęs, lūpos užčiauptos jokios ašaros akyse nebuvo matyti. Priėjo prie tėvo lavono, paėmė šaltą jo ranką į savo karstą delną, ilgai žiūrėjo į mylimą veidą, o širdy kerštas virė. Nei nežvilgterėjęs į susikrimsį iš baimės Jogailą, grįžo atgal į kalėjimą.

Šventragio slėny, tarp Perkūno šventyklos ir Neries, skirtoji kunigaikščių lavonams deginti vietoj, rušiamasi laido-

tuvėms. Daugybė tarnų vežė iš Lukiškio šilo didžiausius ažuolų ir pušų rąstus ir krovė aukščiausią laužą, perdėdami medžius sausomis samanomis ir šiaudais, dabindami ažuolų lapų vainikais. Šeštą dieną, nesuskaitomos minios akivaizdoje, išnešė to pat kėdėdį sėdinti kunigaikščio lavoną ant laužo.

Paskui kunigaikštį užlipo ištikimas tarnas kuris nenorėjo skirtis, trokšdamas ir po mirties jam tarnauti. Arklys, tartum jausdamas, kokia baisi mirtis jo iaukia žvengė ir piestu stojo, bet galiausiai pasidavė likimui. Buvo sudėti ant laužo suraišioti medžioklės šunys, sskalai ir vanagai. Prie mirusiojo kojų buvo sukrauti aname pasauly reikalingi daiktai.

Trimitams sutrimitavus, ant ristųjų žirgų, išėjo dešimt puikiausių Lietuvos bernelių ir sustojo į eilę. Davus ženklą, berneliai paspaudė pentiniais žirgų šonus ir šuoliais leidosi pirmyn: žaibo greitumu stvarstė nuo žemės išdėstytus ginklus, diržus, kunigaikščio rūbų gabalus, kaip brangiausia relikvija.

Tačiau reikėjo paskubinti baigti laidotuvių apeigas. Iš vakarų pusės kilo didžiulis tamsus debes. Sugaudė ragai ir iigi vamzdžiai, pasigirdo gedulingos giesmės aidas, ir iš Perkūno šventyklos pro šimtamečius ažuolus slinko kunigai.

SOC. NACIONAL DE AUTOMOVEIS E PEÇAS Ltda

A. SLIESORAITIS — G. BAČELIS

RUA JOÃO PESSOA, 261 — SANTOS TEL. 35-3721

LIGONIŲ DĖMESIUI

Šv. Kazimiero parapijoj yra dvi ligonių lovos. Jos kartais yra labai naudingos, bet sunkiai gaunamos. Taip pat yra dvi ratuotos ligonių kėdės. Reikalui esant kreiptis į parapiją: tel. 273-0338.

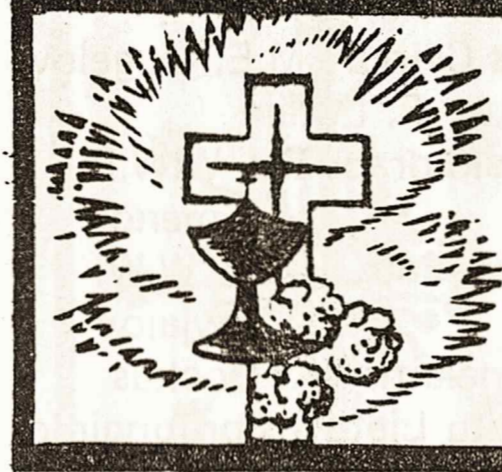
Priešaky ėjo šventos ugnies saugotojai – vaidilos, nuleistomis žemyn akimis, baltais rūbais, per krūtine šilko kaspiniais sagstytais, o per liemenį baltom juostom apjuostais. Paskui juos sekė krivės, vyresnieji kunigai, ažuolų lapų vainikais ant galvų, taip pat baltais apsiaustais. Kiekvienas jų rankoje turėjo ilgą, viršų riestą lazda. Paskiausiai sekė, dviejų aukštesniųjų krivių lydymas, vyriausias Lietuvos kunigas, Krivė-Krivaitis. Vienoj rankoj laikė trišakę lazda, antroje – Perkūno šventykloj nuo šventosios ugnies įžiebtą žibintuvą. Eisenai atėjus prie lavonų deginimo vietą, Krivė-Krivaitis žemai nusilenkė prieš kunigaikščio lavoną; tai pakartojo ir visi krivės ir vaidilos. Po to Krivė – Krivaitis iškilmingu balsu pradėjo kalbą, kurioje nupasakojo kunigaikščio žygdarbius ir jo nuopelnus Lietuvai.

Visiems rodėsi, kad mato kunigaikštį, dangaus keliu skriejantį. Prietaringas ir burtais tikis Jogaila buvo išbalęs, kaip drobė...

Baigęs kalbą, Krivė-Krivaitis padegė laužą iš visų keturių kampų, o žibintuvą užmetė ant laužo. Raudonos ir geltonos liepsnelės iš karto tik laizė ažuolinius ir pušinius rąstus, bet greit pūkstelejo didžiulė liepsna ir juodų dūmų kamuoliai paslėpė kunigaikščio lavoną. Vaidilos laistė sakus, o krivės ir didžiūnai svaidė į liepsną arų ir lolajnogus, kad kunigaikščiui būtų lengviau užkopti ant amžinosios laimės kalno.

Tuojuo juodas debesis užklojo dangų. Rodėsi, kad sutemo. Tik žaibai draskė juodą šydą. Smarkiai sugriaudė. Visai netoli perkūnas trenkė. Tuo tarpu kažkas nepaprasta įvyko. Žaibams nardant – šokinėjant ir perkūnams trankant, prasivėrė žemė ir prarijo visą laužą su Kęstučio palaikais. Ir štai vėl užsidarė ir taip išlygino, kad jokių žymių neliko, kad čia buvęs laužas bei ugnis deginta. Minia išsigandusi, į visas puses išlakstė, o dvariškiai pusgyvj Jogailą šalin nusinėšė. Tikrai krivės ir vaidilos be jokios mažiausios baimės žymių veiduose, rimtais žingsniais į Perkūno šventyklą grįžo, kad pasimelstų galingam Perkūnui – žaibų ir griausmų valdovui.

Vyturys

Šių metų spalio mėn. 30 dieną 11 valandą šv. Juozapo bažnyčioje, Parque Lituania, bus aukojamos šventos mišios už a. a. PRALATO PIJAUS RAGAŽINSKO siela,

Šv. Juozapo
Vyrų Brolija

Sveika Marija...

AUŠROS VARTŲ ISTORIJA

Įdomu bent trumpai prisiminti pačių Aušros Vartų ir Aušros Vartų paveikslo istoriją. Kasgi tie Aušros Vartai, dėl kurių priežasčių ir kaip seniai jie atsirado?

Aušros Vartai arba Aušros Broma tai buvo vieni iš penkerių Vilniaus miestą supusios mūrinės sienos vartų. XVI amžiaus pradžioje Vilniaus miesto gyventojai, įbauginti nuolatinių Lietuvos priešų, ypač totorių puolimų, susirūpino miesto gynimu, todėl prašė Lietuvos Didįjį Kunigaikštį Aleksandrą leisti aplink sostinę pastatyti mūro sieną padarant joje penkerius dieną naktį saugojamus vartus. Did. kunigaikštis tam sumanymui pritarė. Pirmą žinią apie tuos vartus randame L.D. kunig. Aleksandro privilegijoje, liečiančioje Vilniaus apjuosimą mūru, išleistoje 1503 m. Gardine. Paskubomis per metus buvo pastatytas mūras, pradžioje su ketveriais vartais. Vieneri iš jų, pastatyti netoli Šv. Trejybės bažnyčios, vėliau tik Aušros Vartais pavadinti, vartai. Jie buvo miesto gale, aukščiausiam fortifikacijų punkte, pačioje pavojingiausioje vietoje. Kai rusai 1799 – 1802 m. griovė aną istorišką mūrą su visais vartais, Aušros Vartų jie vis dėlto nedrįso paliesti, turbūt atsižvelgdami į šventą paveikslą tuose vartuose. Pačių Vartų išvaizda, lyginant su seniausiu Aušros Vartų atvaizdu (Brauno ir Hogenbergo didžiųjų pasaulio miestų atlase, išleistame 1576 m.) laikui bėgant žymiai pakitėjo.

Dar įdomesnė paties paveikslo ir jo Aušros Vartuose atsiradimo istorija.

Apie Aušros Vartų paveikslo autorių bei paveikslo atsiradimą, deja, nėra jokių žinių nei archyvuose nei kronikose. Pirmas ir patikimas šaltinis – tai karmelito Hilariono pranešimas apie stebuklingą šv. Mergelės Marijos paveikslą Vilniuje Aštrioj Bromoje. Čia sužinome,

kad karmelitai, įsikūrę šalia Aušros Vartų, nuo pat pradžių (1626) m.) ėmė rūpintis šv. paveikslo garbės kėlimu. Jis tuo metu buvęs toje pačioje vietoje, kur ir dabar, šiek tiek įleistas į mūrą. Tačiau iš kur tas paveikslas ir kas jo autorius – patys karmelitai nežinoję. Nuo 1688 m. paveikslas pereina karmelitų globon. o vėliau pačių karmelitų rūpesčiu buvo pastatyta Aušros Vartų koplyčia, ji buvusi graži, nors ir medinė. Jau koplyčioje paveikslas buvo papuoštas brangiu sidabrinu rūbu. Deja, po 44-rių metų koplyčia sudegė, bet šventą paveikslą (Hilariono pasakojimu), karmelitai tada "beveik iš pačios ugnies" išnešė į savo bažnyčią. Apie 1718 m. buvo pastatyta nauja mūrinė Aušros Vartų koplyčia, į kurią su procesija, dalyvaujant keturiems vyskupams, senatoriams, vienuolijoms ir dideimėms žmonių minioms, su didelėmis iškilėmis buvo perkeltas šventas paveikslas. 1829 m. koplyčia buvo restauruota, o 1927 m. buvo pagrindinai atremontuota besirengiant Aušros Vartų Mergelės Marijos paveikslo vainikavimo iškilimams.

Prieš vainikavimą šv. paveikslas buvo pagrindinai ne tik restauruotas, bet ir pagrindinai ištirtas. Tada prieita įdomių išvadų. Paveikslo tapyboje rastą dvi skirtingos technikos ir du įvairių laikų stiliai. Pasirodo, kad pradžioje paveikslas buvęs nutapytas tempera ant plono bridinio pagrindo. Tai renesansinio menininko su gotiko tradicijomis darbas. Vėliau, XVII am. pabaigoje ar XVIII am. pradžioje, paveiksliui apgedus, jis buvo pertapytas aliejiniais dažais, o rūbams duotas barsko stilius. Spėjama, kad paveikslas buvo nutapytas apie 1520 - 1530 metus. Sidabrinis rūbas irgi buvo padarytas Vilniuje antroje XVII am. pusėje. Jis yra didelės meninės vertės, rankų darbo, graviruotas, auksuotas ugnyje ir išpuoštas plastiškai išvedžiotomis baroko stiliaus rožėmis, tulpėmis, akontais chrizantemomis bei gvazdikais.

Kas yra buvęs Vilniuje, tas gerai žino, kad prie Aušros Vartų kiekvienu dienos metu klūpo tikinčiųjų būrelis. Žmonės praeidami pro Aušros Vartus, jaučia nenugalimą reikalą trumpai stabtelti ir savyje sukalbėti "Sveika Marija".

Vyturys

● Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

ANGIE
GIRCKUS & CIA. LTDA.
 CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA
 MODAS
 Rua Solon, 773 - Fone: 221-6377 Bom Retiro
 CEP 01127 - São Paulo - Capital

AUKSO MEDALIS UŽ LIETUVOS PAŠTO ŽENKLUS

1988 m. gegužės 19–22 d.d. Austrijos Vienoje įvyko tarptautinė Filatelijos oro pašto ženklų paroda. Joje buvo išstatyti 125 vertingi oro pašto rinkiniai. Paroda buvo suskirstyta į grupes: priešfilatelinis – pionierių oro paštas, oro paštas, raketų ir Graff Zeppelino skridimai.

Mūsų draugijos pirmininkas P. Barbatavičius, pažangus pašto ženklų rinkėjas, buvo pakviestas dalyvauti šioje tarptautinėje parodoje atstovauti nepriklausomos Lietuvos išleistais oro pašto ženklais. Jis paruošė ir išstatė 90 albuminių lapų oro pašto ženklų, vokų, projektinių bei bandomųjų ženklų ir Zeppelino skridimų.

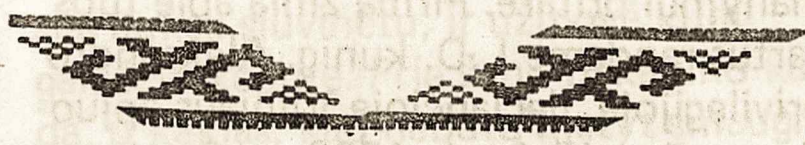
Konkurencija buvo labai didelė, nes šioje parodoje dalyvavo labai žymūs filatelistai su savo rinkiniais, kurie buvo turtingi ir kruopščiai surinkti. Prieš parodos uždarymą buvo paskelbtas šios parodos teisėjų sprendimas. P. Barbatavičiui už jo oro pašto rinkinį paskirtas AUKSO medalis. P. Barbatavičius dalyvavo daugelyje tarptautinių parodų su lietuviškais pašto ženklais ir yra gavęs daug įvairių medalių, bet dar tik pirmą aukso medalį.

D.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE IŠLEISTI PAŠTO ŽENKLAI

- 1947 m. Lietuvos sovietų tarybinis herbas Dail. W. Andreje
 1950 m. Akademijos rūmai W.W. Sawjalov
 1950 m. Marytės Melnikaitės atvaizdas W.W. Sawjalov
 1950 m. Ministerijos rūmai W.W. Sawjalov
 1954 m. Salomėja Neris - K. Dočkus
 1955 m. Žemės ūkio parodų paviljonas J.L. Levin
 1956 m. Rašytoja Žemaitė - P.M. Tschernyschew
 1957 m. 40 metų revoliucijai - B.F. Berasowski
 U.M. Toidse ir W.W. Pimenov
 1957 m. Kapsukas - Mickevičius J.P. Grescheschtekwitsch

- 1958 m. Vilnius - Pomanski
 1959 m. Petras Cvirka - M.E. Krugelov
 1960 m. Vilnius - F. Lutein
 1960 m. Tautiški drabužiai - W.W. Pimenov
 1963 m. Mikas J. Petruskas - W.W. Sawjalov
 1964 m. K. Donelaitis - K. Dockus
 1965 m. 25 metų Lietuvos prijungimo W.W. Pimenov
 1967 m. 50 metų revoliucijai paminėti N. Andrejawa
 1968 m. Gedimino pilis Vilniuje - Babin ir Gausmann
 1969 m. Trys partizanai - Prissekim
 1970 m. 400 m. Vilniaus univ. biblioteka - Gudmanas
 1973 m. 650 m. Vilniaus miesto sukaktis - Kalischnikov
 1973 m. Trakų pilis - Kalischnikov
 1975 m. M.K. Čiurionis - Nežinomas
 1979 m. 400 m. Vilniaus Universitetui Nežinomas
 1980 m. 40 m. Lietuvos prijungimo sukaktis - Nežinomas
 1987 m. Stasys Šimkus, kompozitorius Nežinomas
 P.B.

Halina Mošinskienė

UŽGĖSO ŽIBURIAI

*gaivinę savo šviesa niūrias dienas – išblėso pelenuose žarijos, tik...
 prikelia iš saunkaus miego sielą būdinantis šauksmas, –
 – esi gyva. Dar nemirus...*

*Ir skleidžiasi užmigęs neriufaras saulutei įspindus ežero sietuvon –
 Sugrįžta praeities vaizdai nemarūs ūkanų siluetuose šalies gimtos...*

*...Šypsosi veidai, seniai išėję, ir...
 kūdikio ašara, kulkai pervėrus krūtinę...
 tik tu, širdie nurimk, netaištau,
 kai visa kantrybė užmiega sapnų pynėje.*

*Tylėk širdie, kai kaukia hienos –
 alkanos tavo pabaigos –
 aš buvau čia, gyvenau čia –*

*be išmaldos.
 Užgėso žiburiai, ne tik mano širdyje,
 užgėso amžiams, be draugų šypsenos.*

Savaitei bėgant...

Aif. D. Petraitis

Jau tikrai gera krūva metų prabėgo, kai pirmą kartą išgirdau, kad kur tai tolumoje ir saulėtoje Italijoje studijavo kunigiškus mokslus klierikas Pranas Gavėnas. Beveik nieko daugiau apie jį negirdėjau ir taip prabėgo karo metai. Atsiradau Italijoje, susitikau su kitais kunigais ir klierikais saleziečiais, bet minėto Prano taip ir nemačiau.

Ir tiktai atvykęs ir įsikūręs raudonoje Brazilijos žemėje susitikau jau su kunigu Pranu Gavėnu. Jo kalba, palydima plačiais gestais man sudarė pirmą įspūdį, kurio dar nepakeičiau po daugelio metų. Jo dvasia didesnė už jo fizinę dalį. Smulkus, vikras, visuomet pilnas energijos, o šiaip nėra ko pažiūrėti. Jeigu tai būtų storas, kleboniškas, raudonakis dvasiškis, tai geriau atitiktų jo luomui. Retai, kur rasi kleboną smulkutį, išbausį ir liekną. Jo negaliu jokia būdu vadinti klebonu, kažin kaip nesiderina. Mūsų sąvokoje klebonai ne tokie...

Todėl nenuostabu, kai kun. Gavėnas vieno paskutiniųjų BLB-nės susirinkimo metu aiškiai pasisakė: "Ateina mano amžiaus 70 metų sukaktis, bet labai meldžiu, tik nekelkite man kokių balių, vakarienių ir išgėrimų". Aišku, vien pažiūrėjus į jį suprantame, kad jam tokie dalykai ne prie širdies, bet kaip mes apsieisime be baliuko, tai kitas reikalas.

Kai kun. Pranas Gavėnas gavo Associação Paulista de Imprensa (API) nario kortelę, turėjau progos užmesti į jo curriculum vitae puslapį. Iš tiesų, nežinočiau tinkamai įvertinti, kas jis: daugiau dvasiškis ar žurnalistas. Rašinių, knygų, brošiūrų, atskirų straipsnių randasi beveik visuose lietuviškos spaudos laukuose. Dažnai randu "Tėviškės Žiburiuose" straipsnių, o "Mūsų Lietuvoje" tai gal nėra numerio, kuriame vienu ar kitu būdu jis nepasireikštų. Bet ir portugalų kalbos priede randasi jo rašinių. Galvoju, kad ir pats autorius turbūt tiksliai nežino visų savo darbo spaudoje rezultatų. Kai dar vykdavo Literatūros būrelio susirinkimai, dažnai kun. P. Gavėnas duodavo ir savo darbo apžvalgėlę, taip sakant, supažindindavo, kad padaryta laike praėjusio mėnesio. Dabar to jau nėra, tai gana sunku susivokti, kas nuveikta.

Kiekvieną kartą, kai užsuku į redakciją ir turiu progos bent porą žodžių pasikeisti su kun. Pranu, jis visuomet turi pluokštą popierių, planų, projektų. Galima sakyti, kad be išimties visi tie planai yra surišti su religija ir lietuvybe. Iš tiesų, jis gyvena ateitimi, Daug kas mūsų irgi planuojame, tik dauguma tų planų lieka planais. Su kun. Pranu tie planai be pasigailėjimo eina pirmyn iki galo. Atsimenu, kai man parodė Kazimierinių minėjimų planus, konkursus, šventes, savyje suabejojau, kiek tai pasiseks paversti realybe. Mano abejonės pasiliko, o jo planai buvo smulkmeniškai realizuoti.

Dabar kun. P. Gavėnas nenori baliuko jo sukakčiai, bet nori išleisti naują knygą. Jis įsitikinęs, kad Dievo Motinos pasirodymai Šiluvoje verti pagarsinimo Brazilijoje. Tam paruošta knyga portugaliskai "Lietuva – Marijos žemė". Spausdinimo išlaidas nutarė paremti, padengti BLBendruomenė, bet knygos išplatimas, atrodo mūsų visų pareiga, pagerbiant kunigo-žurnalisto 70 metų amžiaus sukaktį.

CHOPPERIA ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS
 RESERVAS PARA FESTAS – MUSICA AO VIVO
 Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

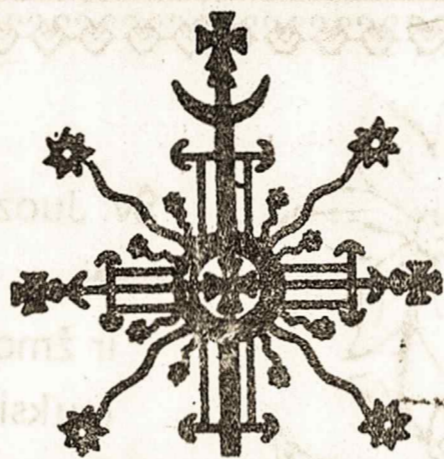
Halina Mošinskienė

IŠ PRISIMINIMŲ "SKRYNELĖS"

Ištikrųjų mane labai giliai sujaudino pagerbimas Šv. Kazimiero liet. parapijos klebono kun. Prano Gavėno 70-tojo Gimtadienio sukakties proga. Pirmiausia todėl, kad neįsivaizdavau, kad jis jau peržengęs slenkstį mano išgyventų dešimtmečių, vis dar pilnas jaunatviškos energijos ir nenuilstamų darbų laimėjimuose skinaš laurus. O svarbiausia, kad savo pastoraciniame ir tautinio lietuviškos krikščionijos siekiuose sugebėjo atkreipti ir "margaspalvius" brazilų krikščionis į Kristaus Vynuogyno užžėlusius takus. Štai kur mūsų jaunosios kartos veikėjams gyvas pavyzdys. — Gyvas ir gajus. — Mūsų aplinkoje tikra šviesa.

Jam pagerbti, skiriu ir šį savo prisiminimų kuklią "senai sudžiūvusią" puokštelę. Tai buvo bene 1956-ji metai, kai dar A.A. prei. Zenonas Ignatavičius minėdamas Šv. Kazimiero mirties ir Dievo Motinos Šiluvoje nuostabių pasirodymų, prieš kelius šimtmečius Lietuvoje pagerbimui, kreipėsi į mane, kad parašyčiau ką nors lietuviams Rio de Janeiro radio valandėlės programai "suvaidinti". Taip "užgimė" mano "Baitosios Lelijos Riteris", kuris buvo nusiųstas Italijon lietuvių Saleziečių leidyklai. Tada gavau pirmą laišką iš kun. Prano Gavėno./ Kai šiandieną ją, tą savo pirmąją spausdintą knygutę vartau, matau savo rašybos primityvumą... bet kun. P. Gavėno ji buvo širdimi priimta./ — O Rio de Janeiro buvo net radijo valandėlėje suvaidinta. Nuo to laiko, kur buvus nebuvus, vis gaudavau iš Romos, lietuviškų knygų naujienas. Nedingtelėjo nei mintin, kad kada nors susitikime čia — S. Pauilyje, kad ir labai "audringose" sąlygose. Kun. Pranas yra nuostabus jautrumo žmogus - ŽMOGUI. Tai bendravime svarbiausia dovana. Tai tikrojo MISIONIERIAUS Kristaus Vynuogyne paskirtis: — Neatstumti atbularanką žmogų su visomis jo klaidomis, bet siekti jo — žmogaus, sielos teigiamybių.

Šiandieną, jau visiems susipažinusiems su kun. Prano Gavėno asmenybe gal tas mano prisiminimų žiupsnelis

MIŠIOS

Už A. A.

JURGI SLIESORAITI

(19.X. 1970)

spalio (outubro) 23 d. 16 valandą šv. Kazimiero parapijos koplyčioje.

bus paskata kitiems...

Ypatingai subrazilėjusiam jaunimui, kuris jau žengias nejučiomis į jų tėvų pramintus kelius, turėtų reikštis savo iniciatyva taip pat drąsiai, kaip reikėsi, kažkada jaunas ir gajus kun. Pranas Gavėnas ir šiandieną, jau į "senatorių kėdę" įsodintas savo amžiaus patirty JIS lieka viena šviesiausių asmenybių taikingame sugyvenime lietuvių savitarpėje. Kol kas ką nuveikė "galiūnas" Brazilijoje, heretikų ir "ateistų" atveju, nerandu kito, su pagarba ir savo paguodai, esu laiminga, kad Jį turime savo tarpe.

Ilgiausių ir vaisingiausių metų linkėjime.

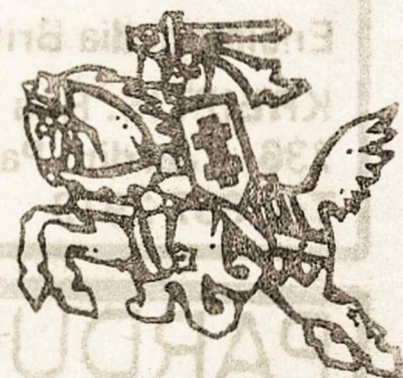
KULTŪRINIS KAZIMIERINIS FONDAS

(našas-nariai (atnaujintas sąrašas):

1. Kazimierinių Metų Ruošos Komitetas
2. NN (Šveicarija; poeto Venancijaus Ališo atminimui
3. Šv. Kazimiero p-ja T. Jono Bružiko, SJ, atm.
4. Kun. Dr. J. Prunskis (SA; MŪSŲ LIETUVAI paremti
5. Jadvyga Grigienė (USA) a. a. Marytės Bumblienės atm.
6. S. Paulo Palangos skautai
7. Algirdas Baužys a. a. Juozo Baužio atm.
8. Antanas Gaulia MŪSŲ LIETUVAI paremti
9. G. Bačeio ir A. Sliesoraičio vardu.
10. Vaciovas Kontautas
11. NN. a. a. Juozui Karpavičiui atm.
12. Marijona Jakiūnienė a.a. Česlovo Jakiūno atm.
13. E. Vidmantienė a.a. Alfonso Vidmanto atm.
14. M. Mazurkevičienė a. a. Vinco Mazurkevičiaus atm.

15. E. Šlepetienė a.a. Zigmo Šlepetičio atm.
16. Kotryna Rukšienė (Kanada)
17. Alfonsas D. Petraitis
18. Brazilijos Lietuvių Bendruomenė
19. L.K.B.-nės Choras a.a. Jono Bagdžiaus atm.
20. Jonas Jakatanvisky
21. Salomé Narušienė a.a. Stepo Narušio atm.
22. Jonas Silickas
23. L.K.B.-nės Choras a.a. Aleksandro Vinkšnaičio atm.
24. Kazys ir Algirdas Baužiai a. a. Jūratės Baužienės atm.
25. Bronius Skadas a.a. Martyno Kazio, Antano, Alipijos ir Renato Skado atm.
26. Albertas Zinevičius
27. Viktorija Zinevičius a. a. V. Jono ir Edmundo Zarakauskų atm.
28. Kazimieras Bacevičius žm. a. a. Veronikos atm.
29. H. Mošinskienė a.a. Antano Golskio atm.
30. N.N.
31. A. A. Aleksandro Vinkšnaičio atm.-šeima
32. Buv. Šv. Juozapo Vyru B-jos p-ko a.a. Jono Bagdžiaus atm.
33. Antanas Rudys a.a. Meldučio Lapišaičio atm.
34. Gražina Boleckienė tėvelio a.a. Prano Opo atm.
35. Vincas Šukys, Ona Beganskienė, Elena Trinkūnaitė Dzing, Birutė Čech, Ona Guzikauskienė a.a. Prano Šukio atm.
36. Eugenija Šlepetienė a.a. Pranciškaus ir Brūnos Jonikų atm.
37. NN. a.a. Jono Petro Mikalkėno, Petro Mikalkėno, Konstancijos Mikalkėnienės, Vlodo Pupienio ir Mykolo Skado atm.

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

MIŠIOS KATEDROJ

Metinės tęsiasi visus metus. Ir minimės įvairiais būdais.

Vieno tautiečio iniciatyva, spalio (outubro) 23 (sekmadienį) kun. Pranas Gavėnas, 70-mečio proga padėkos Mišias koncelebruos katedroj su São Paulo kardinolu, J. Em. Dom Paulo Evaristo Arns. Mišios bus 6 valandą vakaro.

AUKSINIS VEDYBŲ JUBILIEJUS

Jonas ir Apolonija BALTADUONIAI, šio mėnesio 22 dieną švenčia vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Laikas bėga ir mes nepasijuntame, kai ateina ir praėina svarbios mūsų gyvenimo sukaktys.

Be žurnalistų žingeidumo ir Jono bei Apolonijos Baltaduonių kuklumo, nebūtume sužinoję apie šią reikšmingą sukaktį.

Jonas ir Apolonija Baltaduoniai prieš 50 metų sumainė aukso žiedus ir pažadėo vienas kitam ištikimybę visam gyvenimui. Tada dar nebuvo "Mūsų Lietuvos" kuri būtų galėjusi užfiksuoti spąudoje ir nuotraukose šį įvykį.

Nors tuo laiku nebuvo nieko užfiksuota, bet mes žinome, kad JONAS BALTADUONIS yra kilęs iš Tituvėnu, Jono Pranciškos Baltaduonių šeimos. Gimė 1913 metais ir su tėvais atvyko Braziliją 1927 metais į kavos plantacijas. Po kelių metų paliko žemės ūkį ir atsikėlė į S. Paulą, Cambuci rajoną. 1930 metais persikėlė į besikuriančią V. Zelina

APOLONIJA VALIUKEVIČIŪTĖ yra kilusi iš Viliampoiės, Kauno priemiestio. Gimė 1918 metais ir su tėvais pasiekė Braziliją 1926 metais kavos plantacijų darbams. Po poros metų, palikę kavą, persikėlė į Moką.

Kaip Jonas ir Apolonija susipažino, mes nežinome, žinome tik tai, kad 1938 metų spalio 22 dieną įvyko jų vestuvės.

PARDUODAMA

Paveikslas "Vytauto Priesaika"

140 x 90 cm.

Lietuvių Enciklopedija - 36 tomai

Enciclopedia Britanica - 23 tomai

KREIPTIS: Rua Maestro Chiafarelli, 736 - Jardim Paulista

Tel. 887-2919

PARDUODAME

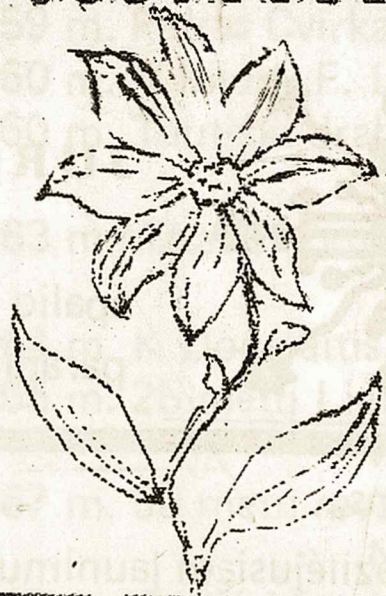
AUTOMOBILIAMS

LIPINĖLIUS - Adesivos

SKYDELIUS su grandinėmis

Chaveiros com emblema Vytis.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJŲ

Šv. Juozapo Vyrų Brolija sveikina Brolijos nari

JONA BALTADOUNI

ir žmonelę Apoloniją švenčiančius 50-us metų (auksinį) Jubiliejus sukaktį. Linkime gero ir ilgo gyvenimo ir Auksčiausiojo Palaimos.

Šv. Juozapo

V. Brolija

MIŠIOS

už

Į KULTŪRINIŲ KAZIMIERINIŲ FONDA ĮRAŠYTUOSIUS MIRUSIUS TAUTIEČIUS

bus atlaikytos šv. Kazimiero p-jos kopijčioj lapkričio (Novembro) 13 d. (sekmadienį), 8 val.

PRANEŠIMAS

A Biblioteca Aureliano Leite (Av. Zelina, 177), realizará, gratuitamente, nos dias 17 e 21 de outubro, curso de confecção de legues ornamentais e nos dias 24 e 28 de outubro, curso de confecção e montagem de pierrots, no horário das 13:00 hs. às 17:00 hs., ministradoe pelas Profas. Marlene de Andrade Kapiti e Lidia Pagnozzi Cerione.

As inscrições poderão ser feitas no periodo de 06 a 12 de outubro, no horário das 9:00 às 18:00 hs. na Biblioteca, situada à Av. Zelina, 177 e para maiores informações ligue para 272-9263.

Para primeira aula será necessário trazer um pincel para fiinete nº 0.

Hilda Moribe

Bibliotecária Chefe

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI MŪSU, LIETUVOS PRENUMERATA, tai ištrsyti čekį Francisco Gavėnas arba Petras Rukšys vardu ir pasiųsti paprastu paštu.

Mes manome, kad tai buvo V. Zelinoj, šv. Juozapo parapijos bažnyčioj ir tikriausiai šliūbą davė prei. Pijos Ragažinska.

Jonas ir Apolonija Baltaduoniai buvo ir yra veiklūs koionijos nariai: jie priklausė įvairiom lietuviškom organizacijom ir yra visų lietuvių mylimi ir gerbiami. Išaugino sūnų ir dukrą ir turi 5 anūkus, kurie bralinksmina jų senatvę.

Širdingai sveikiname sukaktuvininkus Joną ir Apoloniją Baltaduonius, linkime jiems daug laimės ir geros sveikatos bei džiaugiamės turėti mūsų tarpe tokius gerus žmones.

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Stasys GERVETAUSKAS	Cz.3.000,
Stasys TRUČINSKAS	Cz.2.500,
Stasys BUTRIMAVIČIUS	Cz.2.500,
Pijus O.BUTRIMAVIČIUS	Cz.2.500,
Jonas JODELIS	Cz.2.500,
Roberto KARSOKAS	Cz.2.500,
Otto Aušra SIMKEVIČIUS	Cz.2.500,
Ona ŽVIRONAS	Cz.2.500,
Aldona TELKSNYS	Cz.2.500,
Jonas BRATKAUSKAS	Cz.5.000,
Petras BAREIŠIS	Cz.3.000.

MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA GALIMA UŽSIMOKĖTI TAIP PAT V. ZELINOS PARAPIJOS KLEBONIJOJ.

IŠĖJO NAUJAS
ŽODYNAS
DICIONÁRIO
PORTUGUÊS LITUANO
LITUANO PORTUGUÊS
SEGUNDA EDIÇÃO
MŪSŲ LIETUVA